

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นการวิจัยที่ใช้แบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา
6. สถานที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 1,011 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2555 : 9)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 287 คน ประกอบด้วย

ข้าราชการ	จำนวน	51 คน
พนักงานงบนแผ่นดิน	จำนวน	52 คน
พนักงานงบรายได้	จำนวน	163 คน
พนักงานราชการ	จำนวน	13 คน
พนักงานจ้างประจำ	จำนวน	5 คน
พนักงานจ้างชั่วคราว	จำนวน	3 คน

ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05)

$$n = \frac{1,011}{1+(1,011)0.05^2} \quad n = 287$$

3.วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้แบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 287 คน ออกเป็น 6 กลุ่ม โดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ Stratified Random Sampling ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังนี้

ตารางที่ 1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเภทบุคลากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการ	178	51
พนักงานบแผ่นดิน	182	52
พนักงานบรายได้	573	163
พนักงานราชการ	47	13
พนักงานจ้างประจำ	19	5
พนักงานจ้างชั่วคราว	12	3
รวม	1,011	287

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

$$\text{ข้าราชการ} = \frac{178 \times 287}{1,011} = 51 \text{ คน}$$

3.2 จากนั้น ผู้วิจัยก็สุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มประชากรตามหลักของการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากรายชื่อของบุคลากรแต่ละประเภทเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.3 ทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลตามรายชื่อที่ปรากฏจากการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ คือ แบบสอบถาม เรื่อง ความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการศึกษาแบบวัดความสุขในการทำงานของ รวมศิริ เมนะ โปธิ (2550 : 12)

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ,อายุ,สถานภาพ,ระดับการศึกษา,ประเภทบุคลากร,รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ค่าตัวแปรที่นำมาศึกษาหาอิทธิพลต่อความสุขในการปฏิบัติของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และภาพรวมความสุขในการทำงาน โดยสัดส่วนจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านดังนี้

ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในที่ทำงาน

ปัจจัยด้านความรักในงาน

ปัจจัยด้านค่านิยมร่วมขององค์กร

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความสุขในการปฏิบัติงาน เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยให้น้ำหนักความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้ ประกอบด้วย

1. ความรื่นรมย์ในการปฏิบัติงาน

2. ความพึงพอใจในงาน

3. ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไปที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความสุขในการทำงาน เป็นชนิดปลายเปิด เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามอย่างอิสระ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการปฏิบัติงาน ความผูกพันต่อองค์กร และวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจาก 2.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร, ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในที่ทำงาน, ปัจจัยด้านความรักในงาน, ปัจจัยด้านค่านิยมร่วมขององค์กร, ปัจจัยทางด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน ส่วน ภาพรวมของความสุขในการทำงาน ได้ใช้กรอบแนวคิดของ รวมนศิริ เมนะโพธิ (2550 : 42) และความสุขในการทำงานของ Warr (1990) ประกอบด้วย ความรื่นรมย์ในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน และความกระตือรือร้นในการทำงาน

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและเสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม และความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ ให้พิจารณาและทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา การวัดและประเมินผล และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

ไม่สอดคล้อง = -1 หมายถึง พิจารณาว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

ไม่แน่ใจ = 0 หมายถึง พิจารณาว่าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

สอดคล้อง = +1 หมายถึง พิจารณาว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์การวิจัย

2.5 นำแบบสอบถามไปทดสอบกับบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ได้ค่าระหว่าง 0.22-0.66 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับโดยใช้การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 จากนั้นจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ วุฒิการศึกษา D.P. A(Public Administration) ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นายประทีป แสงแก้ว วุฒิการศึกษา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครู คศ.3 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) ผศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ วุฒิการศึกษา ปร.ค. (ประชากรศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยสอบถามจากบุคลากร กลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 287 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลง โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ความ คิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานอย่างมีความสุขในแบบสอบถามตอนที่ 2

เกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนน เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท (ชุกรี วงศ์รัตน์, 2530 : 85) แบ่งค่าของคำตอบเป็น 5 ระดับ เรียงตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการปฏิบัติและ ระดับคะแนน ตามตาราง

ตารางที่ 2 เกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนน เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท

เกณฑ์ความคิดเห็น	เชิงลบ	เชิงบวก
ระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ระดับความคิดเห็นเห็นด้วย	2	4
ระดับความคิดเห็น ไม่น่าใจ	3	3
ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย	4	2
ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

จากตารางที่ 2 อธิบายได้ว่า ถ้าคำถามเชิงลบ เช่น ท่านมีความอึดอัดในการทำงาน ให้คะแนนดังนี้

1	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นเห็นด้วย
3	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่แน่ใจ
4	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย
5	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ถ้าคำถามเชิงบวก เช่น ท่านมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ให้คะแนนดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นเห็นด้วย
3	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่แน่ใจ
2	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย
1	คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผลคะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายจากลักษณะ

แบบสอบถามที่ใช้ในระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (รังสรรค์ สิงห์เลศ. 2548 : 335)

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นในแบบสอบถาม

ส่วนระดับความสุขในการทำงานของพนักงานจะวิเคราะห์มาจากคะแนนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพนักงาน โดยแบ่งช่วงระดับคะแนนด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (รังสรรค์ สิงห์เลศ. 2548 : 335) ออกเป็นสามช่วง เพื่อแปลความหมายจากผลคะแนนเฉลี่ยวัดระดับความสุขในการทำงานของพนักงานดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ระดับคะแนนสูงสุด}-\text{ระดับคะแนนต่ำสุด}}{\text{อันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับความสุขในการทำงานมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับความสุขในการทำงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับความสุขในการทำงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับความสุขในการทำงานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ไม่มีความสุขในการทำงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ โดยแสดงเป็นจำนวน และ ค่าร้อยละ ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ได้แก่ (เพศ,อายุ,สถานภาพ,ระดับการศึกษา,ประเภทบุคลากร,รายได้ และระยะเวลาในการทำงาน ส่วนการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ค่าเฉลี่ย ใช้อธิบายค่ากลางของข้อมูล ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุข และระดับความสุขในการทำงาน และข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ใช้วิธีจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ แล้ว Coding ถ้อยคำสำคัญ จากนั้นสรุปเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยการอธิบายขยายความเพื่อให้เกิดความชัดเจน รายละเอียดได้เรียงลำดับจากความสำคัญมากไปหาน้อย

2. สถิติอ้างอิงหรือเชิงอนุมาน วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ใช้สถิติ Multiple Linear Regression Analysis

พื้นที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถานที่ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
3. ระยะเวลาในการวิจัย ระยะเวลาการเก็บข้อมูล 4 เดือน คือ พฤศจิกายน ถึง มกราคม 2555